

FLEMISH OPEN SCIENCE BOARD

Kick-off 21 februari 2020

DEPARTEMENT
ECONOMIE, WETENSCHAP & INNOVATIE

I. Voorstellingsronde

II. Beleidskader

Vlaams Regeerakkoord 2019 -2024

- ▶ “We trekken voluit de kaart van Open Science in Europees verband, en maken onze **kennisinstellingen verantwoordelijk** om hierrond een beleid te voeren.
- ▶ Wetenschappelijk onderzoek, gefinancierd met publieke middelen dient zo snel mogelijk publiek toegankelijk te worden, volgens het principe ‘**zo open als het kan, zo gesloten als nodig**’.
- ▶ Dit gaat zowel op voor **toegang tot publicaties** als voor **toegang tot de achterliggende onderzoeksdata**.
- ▶ De implementatie van het Open Science beleid gebeurt in **nauw overleg met alle betrokken actoren en stakeholders**, en met voldoende aandacht voor het **carrièrematig waarderen** en valoriseren van een Open Science mentaliteit, bijvoorbeeld via altmetrics.”

Beleidsnota minister Crevits 2019-2024

- ▶ “We spelen in om de evolutie naar Open Science, dat ook in Europees verband hoog op de agenda staat. **Onze kennisinstellingen krijgen de verantwoordelijkheid om hierrond een beleid te voeren.**
- ▶ Om dit Open Science beleid in Vlaanderen vorm te geven zullen we de **FOSB (Flemish Open Science Board)** oprichten.
- ▶ Er zal naar **interoperabiliteit** gestreefd worden om zodoende een **toegangspoort naar de EOSC** (Europese Open Science Cloud) te bekomen. De implementatie van het Open Science beleid gebeurt in **nauw overleg** met alle betrokken actoren en stakeholders, en met voldoende aandacht voor het **carrièrematig waarderen** en valoriseren van een Open Science mentaliteit, bijvoorbeeld via altmetrics.”

Nota Vlaamse regering 20 december 2019

VR 2019 2012 DOC.1265/1BIS

DE VLAAMSE MINISTER VAN Economie, Innovatie, WERK, SOCIALE ECONOMIE en LANDBOUW

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:
- Open Science beleid voor Vlaanderen en de oprichting van de Flemish Open Science Board (FOSB)
 - Ontwerp besluit van de Vlaamse Regering houdende de herverdeling van begrotingsartikelen van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2019 in het kader van het Vlaams Open Science beleid

Nota Vlaamse regering 20 december 2019

- Er is een groeiende consensus dat onderzoeksgegevens niet alleen open moeten zijn, maar ook **FAIR, wat betekent Findable, Accessible, Interoperable en Reusable**, dus behoorlijk ontsloten, en compatibel met standaarden, om het open zijn van deze data zinvol te maken.
- Deze transitie vergt **investeringen in infrastructuur en in human resources**. Om de onderzoekers te begeleiden in het FAIR stockeren van onderzoeksgegevens is er een behoefte aan zogenaamde “data stewards”, zowel centraal als decentraal.
- Optimaal gebruik makend van de bestaande infrastructuren wordt gesuggereerd het **Vlaams Supercomputer Centrum (VSC)** en het **Vlaams Instituut voor Archivering (VIAA)** voor respectievelijk het ontsluiten en het op lange termijn bewaren van onderzoeksgegevens in te schakelen.
- Aan het **FWO** wordt als “Research Funding Organisation” een **coördinerende rol** toebedeeld, in samenwerking met VLIR en de andere stakeholders uit het Vlaamse onderzoekslandschap.

III. Open Science in Vlaanderen: svz

A. WAAROM Open Science?

- 1. Leidt tot beter onderzoek en efficiëntere besteding van middelen**
- 2. Stimuleert economische groei in de (data-)economie**
- 3. Verhoogt het maatschappelijk draagvlak voor onderzoek**
- 4. Stimuleert open innovatie**

B. Europees & internationaal kader

- ▶ Kadert in Responsible Research and Innovation (RRI)
- ▶ Al aanwezig in Horizon 2020
- ▶ Wordt nog versterkt in Horizon Europe
- ▶ Commission Recommendation of 25 april 2018 on acces to and preservation of scientific information:
 - Spoort MS aan tot “clear policies (as in national action plans)
- ▶ Nieuwe PSI-richtlijn: het is de bedoeling dat ook research data als “public sector information” wordt beschouwd, en dus wettelijk wordt verankerd voor materiaal dat al beschikbaar is.
- ▶ Global Science Forum van de OESO update van de “Recommendation on Open Data” : nu bezig
- ▶ Ursula Von Der Leyen op het World Economic Forum, 22 januari 2020:
 - *“There’s no doubt the EOSC will play an imporant role in Europe’s future”*

C. De European Open Science Cloud

- ▶ De EOSC is een Europese “cloud” van data repositories
- ▶ De bedoeling is om een “federated” model te maken = koppeling van wat er in de lidstaten en/of Europees bestaat
- ▶ Bijzonder rol van de ESFRI (European Strategy Forum for Research Infrastructures)
 - Data intensief
 - Reeds grotendeels bezig met interoperabel en gekoppeld
- ▶ **Heeft een Governance Board en een Executive Board met EB - werkgroepen**
 - Bart Dumolyn GB member voor BE
 - BE experts, VL experts Frederik Coppens (VIB) en Sadia Van Cauwenberghe (ECOOM / UHasselt / FRIS betrokken)
- ▶ **BELANGRIJK deel van het FOSB-verhaal is de weg naar EOSC voorbereiden door een “Flemish Cloud” te creëren**

D. De ontwikkeling van een Vlaams Beleidsplan Open Science

- ▶ **VLIR white paper februari 2018: middelen nodig voor zowel infrastructuren als voor data stewards; bezorgdheid over GDPR; datasets, software en mate van openheid als output waarderen**
- ▶ **Studie door Technopolis BV 'Governance modellen RDM / Open Science voor Vlaanderen' opgeleverd januari 2019**
 - Knelpunten: te weinig gedeelde visie; werk aan de onderzoekscultuur; te weinig data stewards; archivering moet beter; ... kortom we staan achter t.a.v. de vergelijkbare landen
 - Het idee van de Flemish Open Science Board komt uit deze studie
 - Is gebaseerd op good practices en specificiteit onderzoekslandschap Vlaanderen

E. Vier uitdagingen voor de uitrol van een Open Science beleid in Vlaanderen

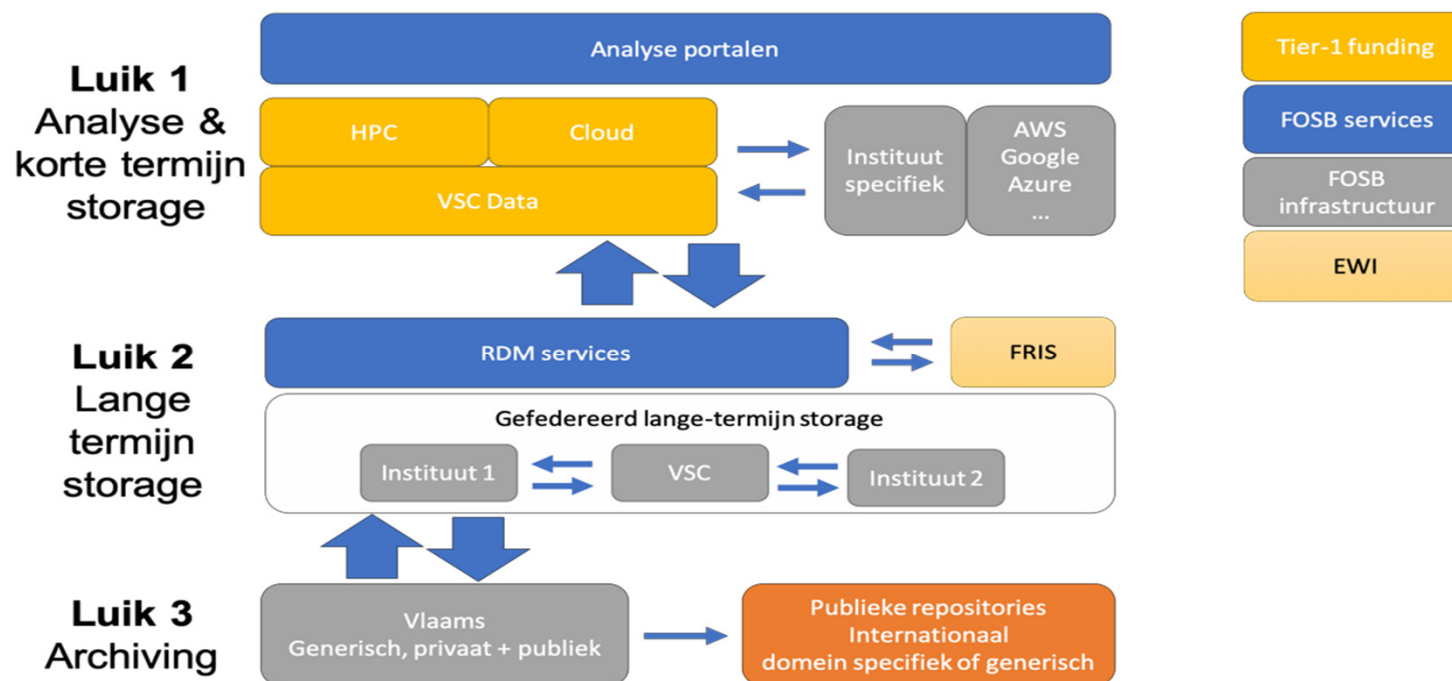
- 1. Infrastructuuruitdaging**
- 2. HR uitdaging**
- 3. Governance uitdaging**
- 4. Budgettaire uitdaging**

1. INFRASTRUCTUUR uitdaging (1)

- ▶ **Hybride RDM-infrastructuur: naar een hybride oplossing voor de DRIE niveau's van data storage, rekening houdend met domeinspecifieke factoren**
- ▶ **Het VSC als aangewezen partner voor een hybride RDM-infrastructuur**
- ▶ **Long term archiving: rol VIAA en Digitaal Archief Vlaanderen moet worden bekeken**

1. INFRASTRUCTUUR uitdaging (2)

- Model “VSC” dat aansluit op EOSC : “hybride” model (VIAA in luik 3)

2. HR – uitdaging

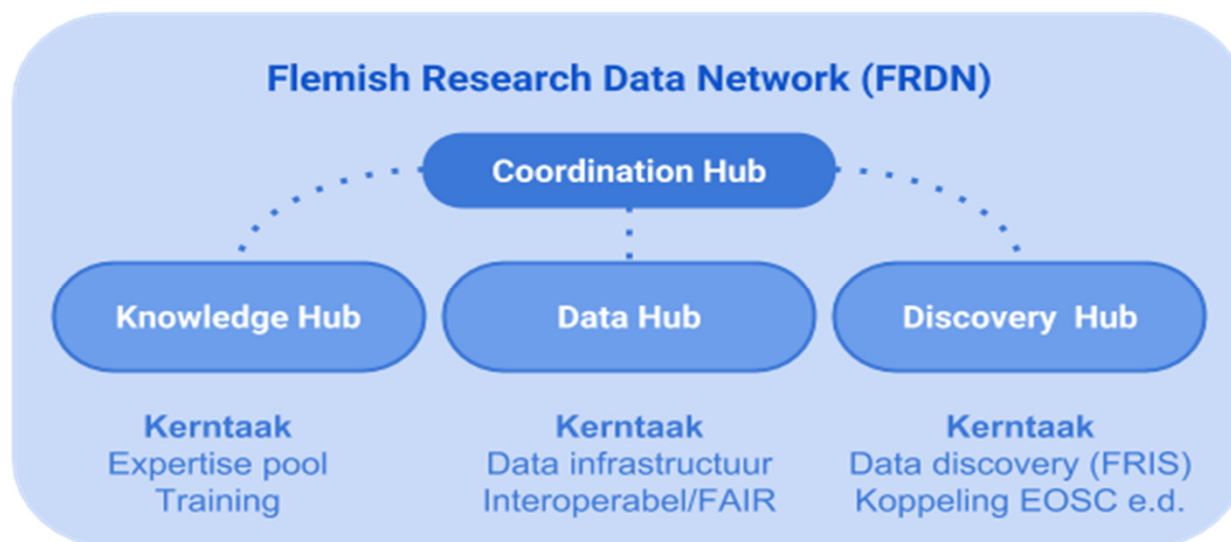
- ▶ **Noodzaak tot infrastructuur: maar deze moet ook ‘bemenst’ worden (technici in VSC,...)**
- ▶ **DATA stewards die ‘decentraal’ moeten worden geworven (cfr white paper)**

3. De Governance uitdaging (1)

- ▶ **Centrale rol FOSB:** stakeholders verenigd voor het uitzetten concreet beleid en implementatie RDM en Open Science beleid
- ▶ **Drievoudige taak FOSB:**
 1. Advies m.b.t. uitrol open science beleid in Vlaanderen
 2. Advies over besteding van de middelen
 3. Opvolging verzekeren van uitvoering en het bewaken van de strategische lijnen
- ▶ **Werkgroepen en projectgroepen door FOSB in te richten in functie van de noden**
- ▶ **Tegen 15 juni 2020:**
 1. Eerste ontwerp roadmap voor Open Science
 2. Bijhorende ontwerpbegroting met verplichte co-financiering van de instellingen
- **Flankerende issues (metadata, copyright, GDPR...)**

3. De Governance uitdaging (2): operationalisering via FRDN

- Voorstel in NOTA VR: coördinatie van de operationele eenheid onder te brengen bij het FWO -> wegens haar centrale rol in het onderzoekslandschap + VSC is ook daar gepositioneerd

4. Budgettaire uitdaging

- ▶ **Middelen vanuit de Vlaamse overheid**
- ▶ **Co-financiering vanuit de instellingen**

5. Werkagenda FOSB

- ▶ **Huishoudelijk reglement opstellen**
- ▶ **Operationele eenheid onder brengen bij FWO: modaliteiten uitwerken**
- ▶ **OS Roadmap uitwerken + ontwerp begroting tegen JUNI 2020**
=> technische werkgroepen oprichten
 - Werkgroep “RDM & Open Science”, een horizontale werkgroep van stakeholders
 - Werkgroep “Architectuur”, die zal focussen op de ICT-uitdagingen met betrekking tot het installeren van de gefedereerde hybride structuur met het VSC als data hub
 - Werkgroep “Metadata en standaardisatie”, die zorgt voor een gestandaardiseerde en gecoördineerde aanpak m.b.t de datasets, ook in functie van de EOSC

IV. Gedachtenwisseling